

Filosofiska

barnens bildning

Trygghetsplan

Läsåret 17/18

Innehåll

Inledning.....	3
Filosofiskas vision	3
Filosofiskas grundsyn.....	3
Vad säger lagen?	3
Utvärdering av förra årets trygghetsarbete	4
Grundläggande förhållningssätt.....	5
Nonviolent communication och lågaffektivt bemötande	5
Sokratiska samtal.....	6
Främjande arbete.....	6
Åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet	6
Åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunden funktionshinder	6
Åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet och uttryck.....	7
Åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunden sexuell läggning	7
Åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunden religion och trosuttryck.....	7
Åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunden ålder	7
Övriga främjande åtgärder	8
Rutiner för åtgärder vid diskriminering och kränkande behandling	10
Åtgärder.....	11
Förankring hos elever/personal	11
Förankring hos vårdnadshavare	11

Inledning

Filosofiskas vision

Bildade barn: reflekterande, empatiska, omdömesgilla, handlingskraftiga och kunskapstörstande barn.

Visionen är en utgångspunkt för hela vår verksamhet. Begreppen bildar en enhet.

Filosofiskas grundsyn

Vår grundtanke är att människan har en unik förmåga till en ständig positiv utveckling. Detta innefattar såväl inre mognad som teoretiska kunskaper och användbara, nyttoinriktade färdigheter.

Mellan den inre tillväxten och utbildningen, det vill säga kunskapsinläringen, finns inga vattentäta skott och påverkansvägarna går i båda riktningarna. Kunskaper kan mätas och betygsättas, medan den inre karaktärsnärliga utvecklingen inte är mätbar. Trots denna obestämdhet och öppenhet är den kärnan i den mänskliga utvecklingen. Skolans motto är barnens bildning. Till skillnad från begreppet utbildning, omfattar bildningsbegreppet också den inre mognadsprocessen, en process som är central för Filosofiska.

En bildad människa är en människa som förkovrat sina inre egenskaper. Det är en människa med självkänsla, självtillit, ansvarskänsla och insikt, men utöver detta, också en människa med empati, handlingskraft, omdöme och förmåga att tänka kritiskt – att tänka själv. Om dessa själsliga förmågor kan fås att växa sig starka ökar kunskapstörsten och utbildningsresultatet kan förbättras.

För att en människa ska kunna stärka dessa inre egenskaper, så som självkänsla och tillit, krävs en miljö där alla kan känna sig trygga. Filosofiskas vision och grundsyn kräver ett kontinuerligt och medvetet arbete med trygghets- och värdegrundsfrågor. Det betyder ett arbete som handlar om likabehandling, jämlikhet och alla elevers lika rättigheter och möjligheter. Vår ambition är att se detta dokument som en del i detta arbete, som en utgångspunkt för strävan att konkretisera visionen och grundsynen och arbeta praktiskt och konkret.

Vad säger lagen?

I kapitel 6 i skollagen (2010:800) och i kapitel 3 i diskrimineringslagen finns reglerat vilket ansvar och vilka skyldigheter en skola har för att förebygga och åtgärda *diskriminering, trakasserier* och *kränkande behandling*. Som skola har Filosofiska ansvar att arbeta aktivt och målinriktat för att motverka kränkningar mot barn och elever, och varje år är vi skyldiga att upprätta en plan mot kränkande behandling. Denna plan ska innehålla en beskrivning av vilka *främjande åtgärder* skolan gör för att främja jämlikhet och trygghet. Vidare ska den innehålla en *kartläggning* över normskapande, risker och faktiska kränkande händelser som upplevs av eleverna. Som svar på kartläggningen måste skolan ta till *förebyggande aktiva åtgärder*. Uppföljning och utvärdering av de främjande och förebyggande åtgärderna tas med i nästa års plan.

Till att börja med behöver vi veta vad som menas med dessa begrepp:

Diskriminering utgår ifrån de sju diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, funktionshinder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, religion eller trosuppfattning, sexuell läggning och ålder. Att bli diskriminerad innebär att en person blir missgynnad, direkt eller indirekt, av skäl kopplade till dessa diskrimineringsgrunder. Diskriminering utgår också från ett maktförhållande, där den som diskriminerar har mer makt än den som blir utsatt. Därför är det i skolan bara huvudmannen eller personalen som kan diskriminera elever, elever kan inte diskriminera personal eller andra elever.

Trakasserier är handlingar som kränker en annan, också utifrån någon eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling är handlingar som kränker en annan, men utan att vara kopplade till någon av diskrimineringsgrunderna.

Både trakasserier och kränkande behandling kan vara synliga och konkreta, eller mer subtila, och kan äga rum på skolan eller via till exempel sociala medier. Det kan röra sig om till exempel ryktesspridning, fysiskt våld och förlöjliganden. Det kan handla om att hota eller frysa ut någon. Det kan gälla enstaka tillfällen, eller återkommande och systematiskt. Mobbning är en form av trakasserier eller kränkande behandling som är medvetet utförda och upprepas över tid.¹

Från och med den 1 januari 2017 har nya regler tillkommit. Arbetet med aktiva åtgärder ska bedrivas i fyra steg. Som skola är Filosofiska skyldig att:

- undersöka om det finns risker för diskriminering – inklusive trakasserier och sexuella trakasserier – eller repressalier (bestraffning) eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter
- analysera orsakerna till de risker och hinder som har upptäckts
- åtgärda – genomföra åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter
- följa upp och utvärdera arbetet

Utvärdering av förra årets trygghetsarbete

Skolan har under året som gått vuxit ytterligare och ny personal har tillkommit. Därför har arbetet med dessa frågor av naturliga skäl behövt ta tid, för att kunna förankras ordentligt hos både personal och elever. Under en planeringsdag den 18 november 2016 för all personal hölls en halvdagsworkshop om normer, normkritik och inkludering, och sedan påbörjades den gemensamma utvärderingen av föregående års likabehandlingsplan, och arbetet att formulera en ny.

---

¹ Skolverket: http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf2798.pdf%3Fk%3D2798

Den 5 januari 2017 hölls ett möte med representanter både för yngre arbetslaget (åk F-3) och äldre (åk 4-9) för vidare utveckling av trygghetsplanen, och vid ett personalmöte för all personal den 19 januari 2017 fick representanter från båda arbetslagen ge respons på ett första utkast av denna trygghetsplan. Vi konstaterar att vi är bra på och har en stark vilja att bli bättre på att använda ett inkluderande språk, så flera av punkterna från förra året följer med till detta års arbete.

Årskurs fyra genomförde under läsåret 2016/17 en trygghetsutvärdering med hjälp av verktyget "Huset", ur ett material som heter *Tänka tillsammans – Verktygsbok för normkritik och likabehandling i förskolan*. Materialet är en normkritisk verktygsbok för praktisk likabehandling som går att använda även till skolan. Anna Stendin, pedagog på Antidiskrimineringsbyrån Uppsala, ADU, processleder gruppen tillsammans med klassläraren. Kartläggningen har visat att eleverna har stort engagemang i frågor kopplat till jämlikhet och likabehandling. Den har också visat ett behov av att arbeta vidare med frågor kring sexism och härskartekniker. Planerad processledning i mindre grupper i klassen kommer att genomföras vid tre tillfällen. Totalt hölls fem kartläggningstillfällen med årskurs fyra läsåret 16/17. Vi hade också en utbildningsdag med Anna Stendin för personalen 20 mars 2017, för att bättre kunna få syn på var vi behöver fokusera vårt fortsatta arbete.

Huset som verktyg för att kartlägga kränkningar, risker för kränkningar och normskapande planerar vi att använda i högre utsträckning och med fler klasser under innevarande läsår.

Grundläggande förhållningssätt

Nonviolent communication och lågaffektivt bemötande

På Filosofiska, precis som på Skarpnäcks fria skola, låter vi vårt förhållningssätt inspireras av Nonviolent Communication, NVC, i alla relationer människor emellan. Vi har funnit att det arbets sättet bidrar till respektfullt bemötande både elever emellan och i pedagogernas relationer. Dock är det ett ständigt pågående arbete att hålla detta levande och vi behöver ständigt träna. NVC innebär att vi ser kränkningar som ej uppfyllda behov hos den person som kränker. Vi gör en tydlig skillnad på person och handling. Vi ser konflikter som ett tillfälle att lära oss förstå varandra, oss själva och hur vi kan fungera tillsammans. För att kunna lära och leva de demokratiska värderingarna i skolan behövs grundläggande kunskaper i kommunikation och konflikthantering. Vi hämtar inspiration och kunskap från NVC när det gäller förhållningssätt och kommunikation som stöder vår samverkan. Genom NVC finns ett redskap för att kunna uttrycka respekt för sig själv och andra och att kunna hantera alla de konflikter som uppstår i skolans vardag.²

Vi har också gruppsamtal i alla elevgrupper vid behov. Vi gör till exempel värderingsövningar och rollspel inspirerade av NVC för att träna på att uttrycka våra känslor och behov.

Förutom NVC utgår vi i relationen med elever från lågaffektivt bemötande i linje med Bo Hejlskov Elvéns publikationer på temat.³ Vi arbetar mycket med tillitsfulla relationer för att skapa trygghet, samtidigt som vi vuxna står för tydlighet.

---

² Marshall B. Rosenberg *Ett språk för livet* (2003)

³ Bo Hejlskov *Beteendeproblem i skolan* (2014)

Sokratiska samtal

Sokratiska samtal som Filosofiska använder är en dialogform som fördjupar tänkandet. Samtalen kan handla om egentligen vad som helst, men ofta är temat något som berör värdegrundsfrågor. Samtalen kan mynna ut i resonemang runt jämlikhetsfrågor, förtryck och orättvisor, normer och normskapande och så vidare. Eleverna får möjlighet att gemensamt utforska etiska frågeställningar och de tränas i att göra egna etiska och moraliska ställningstaganden. Samtidigt tränar eleverna på en demokratisk samtalsform, och tränas i färdigheter som att lyssna, kompromissa, ompröva och argumentera. I ett tillitsfullt samarbetsklimat där alla är synliga, kan respekt för andras ståndpunkt och olikhet uppnås.

Främjande arbete

Främjande arbete är de åtgärder skolan gör för att främja jämlikhet och trygghet utan att någon kartläggning har visat att det finns ett särskilt riskområde eller behov. Filosofiska arbetar främjande på många områden, och i det här avsnittet har vi sorterat de olika åtgärderna utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Det finns också några åtgärder som täcker fler än en diskrimineringsgrund, och dessa är samlade under punkten "övriga åtgärder".

Åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet

- Fortbildning: pedagogerna som under läsåret 16/17 gick Skolverkets kurs "Motverka rasism" ska förmedla sina förvärvade kunskaper till övrig personal.
- Medvetet språkbruk: Inte fråga till exempel "Var kommer du ifrån?" då detta oftast bygger på en föreställning om att det syns vilka som kommer varifrån, och kan skapa en exkluderande känsla för den som får höra denna fråga, kanske upprepade gånger.
- Alla finns närvarande i rummet: I samtal/undervisning ska vi prata utifrån tanken att det alltid finns minst en person av gruppen vi pratar om representerad. Detta för att undvika en uppdelning i vi och de.

Åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunden funktionshinder

Vi arbetar mycket med att stärka alla elevers självkänsla. Vi försöker bedriva verksamheten på många olika arenor för att kunna stärka eleverna. Vi vill att alla elevers kvalitéer och styrkor ska synas, och att alla ska få visa vad de kan. Detta oberoende av funktionsvariation.

- Tydlighet och struktur: För att alla ska ha så goda förutsättningar som möjligt att följa och tillgodogöra sig undervisningen oavsett funktionsvariation, arbetar vi mycket med visuella hjälpmedel. I varje klassrum finns tydliga och synliga översikter över vad som händer under dagen, aktuell vecka samt en terminsplanering. Detta underlättar för alla att snabbt orientera sig och hålla ordning på vad som ska göras och när.
- Kompensatoriskt stöd: För elever med särskilda behov finns långtgående möjligheter till anpassningar i form av extra stöd i klassrummet, möjlighet att gå till specialläraren för att jobba mer avskilt, tekniska och andra hjälpmedel samt inläsningstjänst.
- Praktiskt arbete: Elever som till exempel har svårt att sitta still kan ibland få assistera personal vid snickeri, pappersåtervinning, kopiering och andra praktiska göromål.
- Sokratiska samtal: De Sokratiska samtalen är en annan arena där vissa elever verkligen kommer till sin rätt och får möjlighet att visa andra förmågor än i den "vanliga" undervisningen.

- Läxhjälp: För att ge elever möjlighet att komma ikapp, eller få hjälp med avsnitt i undervisningen de tycker är svåra, erbjuder vi läxhjälp i biblioteket tre eftermiddagar i veckan med en resurspedagog.

Åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet och uttryck

I vår nulägesanalys är det tydligt på skolan, liksom i stort sett överallt i samhället, att flickor, pojkar och andra kön ställs inför stereotypa ideal om hur de ska vara beroende på det juridiska könet som tilldelats vid födseln. Vi vill bidra till att eleverna kan utvecklas bortom dessa stereotypa idéer om att det dels endast finns två kön, och föreställningar om hur dessa ska vara. Frihet att välja oavsett kön ska vara en självklarhet. Detta är ett arbete som måste ske på såväl kollegial nivå som individnivå.

Vi arbetar utifrån en förståelse av att det finns fler än två kön och könsuttryck. Därför kan vi inte utgå ifrån att vi vet någons kön, utan ska sträva efter ett könsneutralt förhållningssätt när vi möter nya elever eller vårdnadshavare.

- Pronomen: Vi använder rätt, alltså elevens självvalda pronomen. Vi hjälper varandra att komma ihåg rätt pronomen.
- Listor: Vi använder oss av en resultatlista vid tex idrottstävlingar, och delar inte upp efter kön.
- Gruppindelning: Vi delar inte in i grupper baserat på (antaget) kön.
- Studiebesök: Eleverna åker i blandade grupper till besöket på ungdomsmottagningen i åk 8.
- Toaletter: Vi har inte könsuppdelade toaletter.

Åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunden sexuell läggning

- Medvetet språkbruk: Vi undviker att utgå ifrån en heteronormativ föreställning, och t.ex fråga en mamma efter barnets pappa. Även här strävar vi efter ett könsneutralt förhållningssätt och språk, och pratar i termer av "förälder", "partner" osv.

Åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunden religion och trosuttryck

- Utrymme för bön: Vi erbjuder ett avskilt utrymme att använda till bön vid behov.
- Högtider: Vi uppmärksammar och ger plats för religiösa högtider utöver den kristna traditionen.
- Mat: Vi erbjuder mat som tar hänsyn till religion och trosuppfattning.

Åtgärder kopplade till diskrimineringsgrunden ålder

- Regler: När regler behövs formar personal och elever dem tillsammans. Alla ska få vara med och ha inflytande över sin vardag. Vi bygger upp forum för delaktighet och medskapandeflytande som klassråd, samlingar, utvecklingssamtal och stormöten. Klassrådet och elevrådet deltar i framtagandet av gemensamma skolregler.
- Traditioner: För att växa som individ är gruppen viktig. Att både kunna vara sig själv och att kunna samspela med andra i en grupp är viktiga kompetenser. Ett sätt att stärka dessa kompetenser är genom tillfällen där eleverna får umgås och samspela över klassgränserna. Skolan har sedan tidigare traditioner så som vakbad, höstvandring, övernattnings, skoljogg,

Valborgsmässofirande och skolavslutning. Vissa av dessa finns kvar, och några nya traditioner håller på att etableras. Eleverna är delaktiga i planering och genomförande av skolans traditioner.

Övriga främjande åtgärder

- Elevhälsa: Filosofiska har en skolsköterska på plats två dagar per vecka och en kurator fyra dagar i veckan. Kuratorn håller också i en del av rastverksamheten, och får på det sättet naturlig kontakt med eleverna och kan så öka närheten och tillgängligheten. Vidare har skolans elever tillgång till skolläkare och skolpsykolog, hos vilka besök bokas in i förväg.
- Speciallärare: en speciallärare finns på skolan på heltid.
- Elevhälsoteamet: EHT, som består av skolsköterska, rektor, speciallärare, kurator och två resurspedagoger har möte en gång i veckan, för att snabbt kunna fånga upp elever som inte mår bra och också dryfta mer på gruppnivå.
- Rastverksamhet: Förutom att alltid ha personal med vid både inne- och uteraster erbjuds också olika rastaktiviteter, såsom pingis och bandy i rörelserummet, sällskaps- och kortspel i matsalen och läsning eller studiehjälp i biblioteket.
- Mobilfri skola: en mobilfri skola gynnar elevernas studiemiljö och –resultat. En studie som genomfördes vid London School of Economics and Political Science visade att elevernas generella resultat förbättrades vid införande av mobilförbud i skolan.⁴
- "Alla finns närvarande i rummet": I samtal/undervisning ska vi prata utifrån tanken att det alltid finns minst en person av gruppen vi pratar om representerad. Detta för att undvika en uppdelning i vi och de. (Gäller till exempel etniska och religiösa minoriteter, personer med olika slags funktionsvariationer, kön och könsöverskridande identiteter och uttryck och sexualitet.)
- Goda förebilder: det är också viktigt att skolans personal är goda förebilder i praktiken, och inte säga en sak och göra en annan. Skolans regler gäller också för personalen, till exempel så är det inte okej för personal att låtsasboxas/låtsasbrottas med elever, eftersom det är ett beteende vi försöker stävja hos eleverna (s.k. "skojbråk").

Nulägesanalys och kartläggning

Brukarundersökningen som genomförs av Stockholms stad, visade i sin senaste sammanställning från våren 2016 (då skolan fortfarande hette Skarpnäcks fria skola) att en stor majoritet av eleverna i årskurs 8 trivs och känner sig trygga på skolan. Det som framkom som utvecklingsområden gällde frågan om eleverna anser att de kan arbeta i lugn och ro på lektionerna, och frågan om eleverna är nöjda med det inflytande de har över sitt skolarbete. I samtal med elever januari 2017 uttrycker åk9 att det är väsentligt bättre studiero innevarande läsår.

För att kunna göra en bättre nulägesanalys, som kan ge större insikt i vart vi främst behöver rikta vårt trygghetsarbete, avser vi att genomföra en trivselundersökning med alla elever under november 2017 och sedan en uppföljning av denna i maj 2018. Detta för att dels kunna utvärdera vårt arbete med dessa frågor under innevarande läsår, dels kunna använda som grund för kommande läsår.

---

⁴ <http://cep.lse.ac.uk/pubs/download/dp1350.pdf>

Vi har varje vecka reflekterande elevvårdssamtal på våra planeringsmöten. Där lägger vi upp handlingsplaner och strategier för arbetet. Vi fördelar också ansvaret för arbetet mellan ansvarig pedagog, rektor och vårdnadshavare. Där tar vi också upp konflikter som har uppstått bland eleverna under veckan. Med de yngre barnen följer vi upp raster och frågar hur de haft det. På det sättet får de träna att uttrycka känslor och behov.

Vi dokumenterar alla typer av kränkande behandling i incidentrapporter. Dessa sammanställs löpande för att vi ska kunna se eventuella mönster i var, när och varför incidenter uppstår.

Vi har under vårterminen 2017 digitaliserat närvarokontrollen med InfoMentor, för att enklare kunna sammanställa närvarostatistik och kartlägga orsaker till frånvaro.

Under november 2017 kommer vi också genomföra en enkät riktad till eleverna, för att ytterligare bredda underlaget för det fortsatta arbetet med trygghetsfrågor.

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete är de åtgärder skolan vidtar efter att i kartläggning och analys (tex enkäter, intervjuer, samtal osv) bedömt att det finns skäl att arbeta särskilt med.

- Elevers deltagande i trygghetsarbete: Skolan avser att skapa ett trygghetsråd för att involvera elever i processen att göra skolan mer trygg och inkluderande. Uppstart för detta kommer vara i början av vårterminen 2018. (Diskrimineringsgrunder: alla)
- Granskning av läromedel: Trygghetsrådet kan få till uppgift att granska de läroböcker som används utifrån representation, språk, bildsättning med mera. (Diskrimineringsgrunder: alla)
- Vuxennärvaro: Vi har alltid personal med på raster och på fritids som känner eleverna och kan hjälpa dem direkt när något händer. När de äldre eleverna har inomhusrast har vi alltid en personal som har uppsikt över vad som händer. Vi erbjuder också olika rastverksamheter, såsom bibliotek och rörelserum. (Diskrimineringsgrunder: alla)
- Få syn på normer: Som personalgrupp fortsätter vi gemensamt att utforska och reflektera över vårt arbete. Som individ måste varje pedagog reflektera över sitt språk och över vilka normer som befästs respektive utmanas i undervisning och kontakt med eleverna. Detta kommer göras löpande under året, vid personaldagar. Utöver dessa tillfällen, löpande vid tid som avsätts på mötestiden som gäller för all personal på tisdagar. (Diskrimineringsgrunder: alla)
- Exempel och förebilder: Vi strävar efter att medvetet lyfta fram olika exempel och förebilder för att synliggöra normbrytare och minoriteter i undervisningen.

- Biblioteket: Vi ser över de böcker vi har som speglar barn och ungdomar med olika funktionalitet, kön, könsöverskridande identiteter och uttryck, sexualitet, etnicitet och religion, och ser till att bredda biblioteksutbudet så att fler elever kan känna igen sig och spegla sig i berättelserna
(Diskrimineringsgrunder: alla)
- Blanketter: Vi ska göra en översyn av blanketter som skolan använder sig av, och anpassa dessa till att det finns fler än två kön.
(Diskrimineringsgrund: kön och könsöverskridande identiteter och uttryck)
- Föräldraforum: diskussionsforum under ledning av skolans kurator, där föräldrar kan mötas kring frågor om sexualitet, alkohol, internetanvändning etc.
- Kuratorns frågelåda: Utanför kuratorns rum finns en frågelåda, där eleverna kan ställa frågor anonymt eller anmäla kränkningar anonymt.
- Uppmärksamma kränkande språk: När vi hör kränkande ord användas, bör vi markera på något sätt att detta inte är okej. Beroende på situation kan det handla om en kort markering, eller ett initierande av ett samtal om specifika ord och deras betydelse och innebörd. Inte alltid med syftet att förändra språket hos den elev som använder kränkande ord, men alltid med syftet att synliggöra för andra elever runt omkring som kanske känner sig träffade, att personalen på skolan inte accepterar verbala kränkningar.
- Samtal om språk: För att fördjupa föregående punkt behöver vi föra ett pågående samtal om ords betydelse, att orden och språket faktiskt betyder saker oberoende vad vi "menar". Att någon faktiskt kan *säga* rasistiska/sexistiska/homofoba saker och reproducera dessa strukturer utan att för den skull *vara* rasist/sexist/homofob. Att sträva mot att synliggöra vilka normer vi stärker genom användningen av vissa ord, och hur dessa kan kränka och sår andra utan att vi kanske menar det.

Rutiner för åtgärder vid diskriminering och kränkande behandling

Elever uppmanas alltid att söka upp en vuxen när något har hänt. När en elev upplever en kränkning, eller en personal bedömer att en kränkning har skett ska denna rutin följas:

1. En rapport skrivs av den i personalen som varit med vid en incident eller tagit emot elevs redogörelse av något som hänt. Rapporten bör skrivas samma dag, eller så snart det finns tillfälle.
2. Personal hör med den eller dem det handlar om för att kartlägga vad som hänt. Personal avgör själv eller i samråd med rektor om hemmet ska kontaktas.
3. I allvarigare fall eller i återkommande fall av kränkning eller diskriminering görs utredning, rektor är ansvarig.
4. Eventuella åtgärder vidtas och i förekommande fall upprättas åtgärdsplan, rektor är ansvarig.

5. Uppföljning/utvärdering av insatser sker i enlighet med åtgärdsplan.

Åtgärder

Vi följer en åtgärdsstrappa för arbetsro och trygghet, framtagna på skolan utifrån Skollagens kap. 5, 7-23 §§.

- a. Tillsägelse
- b. Samtal med eleven hålls av mentor eller i vissa fall rektor
- c. Vårdnadshavare kontaktas av mentor
- d. Vårdnadshavare kallas till samtal med mentor och rektor
- e. Vårdnadshavare kallas till möte med EHT för kartlägga elevens problematik.
- f. Tillfällig placering i annan undervisningsgrupp.
- g. Avstängning i upp till en vecka.

Förankring hos elever/personal

Personalen arbetar kontinuerligt med trygghetsfrågor på personalmöten och planeringsdagar. Utformandet av denna trygghetsplan har skett i flera steg där personalen involverats. Den kommer att kommuniceras till alla elever på klassråd, och via den planerade elevenkäten kommer eleverna i högre grad vara medskapande i det fortsatta arbetet. Konkreta frågeställningar kommer ligga till grund för samtal i elevrådet och med andra grupper av elever som intresserar sig för detta arbete.

Förankring hos vårdnadshavare

Trygghetsplanen kommer att kommuniceras till vårdnadshavare under föräldramöten och också skickas ut i sin helhet samt finnas på hemsidan. Vårdnadshavare kommer också bjudas in att uttrycka sina åsikter och funderingar via den enkät som planeras för vårtermin 2018.

Referenser:

Hejlskov, Bo (2014) *Beteendeproblem i skolan* Natur & Kultur

Pihlgren, Ann S. (2010) *Sokratiska Samtal i undervisningen* Studentlitteratur, Lund

Rosenberg Marshall B. (2003) *Ett språk för livet* Friare liv konsult

www.skolverket.se

Begreppen i visionen:

bilaga 1

reflektionen: En individ måste *våga* och *vilja* reflektera. Detta är själva utgångspunkten för att sedan utveckla tänkandet. I likhet med andra färdigheter kommer inte denna utan träning; och i bland arbetsam och krävande sådan.

empatin: Att förstå hur andra har det beror dels på förmågan att känna, dels på förmågan att intellektuellt och förnuftsmässigt sätta sig in i andras situation och dels på viljan att försöka förstå andra. Genom bland annat möten med andra människor (och annat levande), inblick i deras situationer och förutsättningar, och reflektion kan det empatiska tänkandet växa.

omdömet: Grundvalen för en individs förmåga till väl avvägda val och beslut är själva tänkandet, som också innefattar förmågan att sätta sig in i andras situation. Det går att tänka utan empati, men ett omdömesgillt val kan inte ske utan hänsyn tagen till andra och andras situation. Tänkande, empati och omdöme bildar en verkningsfull enhet.

handlingskraften: Att tänka kan ses som en typ av handling, men den är sällan tillräcklig. Det finns situationer då tänkande, empati och omdöme inte räcker utan det måste till en mer konkret handling. Om man t ex ser en människa bli utsatt för t ex misshandel eller mobbning förslår inte tänkandet, empatin och omdömet om dessa inte medför någon form av handling som kan få till effekt att misshandeln eller mobbningen upphör. Handlingskraften kan i likhet med andra färdigheter övas upp.

kunskapsörsten: Ett barns nyfikenhet och vilja till kunskap är nyckeln till lärandet. Utan denna törst avstannar utvecklingen. Att väcka denna och hålla den vid liv är en av pedagogernas stora kreativa utmaningar. För detta krävs mer än att vara lyhörd för elevernas intressen, och den pedagogiska utmaningen ligger kanske framförallt i att få barnen intresserade och nyfikna på sådant som inte alltid kommer utan ansträngning och som ligger utanför barnens mer vardagliga intressesfär. Med utgångspunkt från de övriga orden i visionen kan pedagogen skapa processer och hitta aktiviteter som väcker barnens lust till mer vetande.